

Felsőoktatási Project PTE ÁJK

J. Dewey (1938), oktatási újtó szerint a legerősebb kurzusok érzésekre alapuló szituációkat provokálnak: engedik, hogy a külső, objektív feltételek a hallgatóban rejlő belső, szubjektív feltételekkel összejatszanak. A hagyományos tanítás hiányossága nem az, hogy kihangsúlyozza a külső tényezőket, az objektív anyag fontosságát, hanem hogy nem tartja fontosnak a belső, a tanulóban lejátszódó egyenértékű szubjektív tényezőket, pedig ezek a külső és belső feltételek összjátéka határozza meg a tanulási tapasztalat minőségét és élettartamát.

Bevezető a Motiváló Tanítás Titkaiba

Mi a Felsőoktatási Project PTE ÁJK?

Felsőoktatási Project PTE ÁJK: a PTE ÁJK felé nyitott, kizárólagosan az oktatókat az oktatás folyamatában támogató, a fizikai és az online térben létező egyetemi project; egy 24 óraszamból álló, több felsőoktatási témát magába foglaló, a modern motivációs megközelítéseket ismertető, és azok alkalmazását bátorító kurzus, kizárólagosan oktatóknak.

A Felsőoktatási Project PTE ÁJK az **aktív tanulásként** definiált, **hallgató-orientált tanulási folyamatot támogatja, fejleszti és mozdítja elő.** (*Goodbye Lecture Halls, Hello Active Learning Spaces*).

Felsőoktatási Project PTE ÁJK lényege:

Ismerjük a problémákat: a hallgatók demotiváltak és passzívak. Az egyetemi óralátogatás csökkent, a lemorzsolódás nőtt.

A projekt válaszol: kezeljük a problémákat a gyökereknél! Ahhoz, hogy a hallgatókat motiváljuk, először az oktatók kezébe adjunk motiváló eszközöket! Képezzük először őket!

A Felsőoktatási Project PTE ÁJK a modern felsőoktatás keretében készíti fel az ÁJK oktatóit a konceptuális kor és az Aktív Tanulás kreatív értékein keresztül tanítani. Az oktatásba beépített kreatív elvárások a hallgatókat motiválják, hisz a kreatív gondolkodás korunk egyik legértékesebb és szakmai sikerre vezető adottsága.

Ahhoz, hogy a hallgatókat motiválni tudjuk, a saját koruk értékein keresztül kell őket megközelíteni.

Felsőoktatási Project PTE ÁJK

Tematika, Tanulási Célpontok

Tematika

10 felsőoktatási témakör, teoriákra bontva

- 1) M. Knowles - a hallgatók tulajdonságai
- 2) D. Kolb - tanulási Korfolyamat, tapasztalati tanulás, tanulási stílusok
- 3) A. Bandura - szociális tanulás, modell követés, az önhatékonyság szint emelése
- 4) B.Bloom - taxonómia, kognitív és affektív szintek, 2 szigma standard eltérés probléma
- 5) Tanítási Technikák repertoár rendszerezése
- 6) A. Maslow a tanításban
- 7) Oktatási Rendszer design
- 8) R. Mager - Tanulási Célpontok
- 9) Elbírálás
- 10) Szintézis

RRF- 2.1.2-21-2022-00018 „Gyakorlatorientált felsőfokú képzések infrastrukturális- és készségfejlesztése a PTE-
n”

Tanulási Célpontok

A projekt pontos, előre meghatározott célpontok szerint tanít. A tanulási célpontok arra irányulnak: mit fognak a foglalkozások végén a résztvevők tudni csinálni; milyen cselekvéseken keresztül tudjak majd bemutatni az újonnan szerzett tudásukat. A tanulási célpontok pontos megszerkesztése a projekt egyik fontos, programba vett témája is, valamint a *European Higher Education Area* egyik követelménye, hisz segíti a különböző, földrajzilag is távol álló kurzusok könnyű áttekinthetőségét.

Felsőoktatási Project PTE ÁJK, tanulási célpontok

A "project résztvevők, a program sikeres befejeztével, képesek lesznek...

- 1) ...a Knowles által definiált hat hallgatói jellemvonást, mint kiinduló pontokat a tanításhoz **értelmezni**.
- 2) ...Kolb Tanulási Körfolyamat és Tanulási Stílusok teóriáját jelenlegi tanítási stílusukba és szokásaikba **beütemezni**.
- 3) ...Bandura dramatizálás-alapú tanítási technikáját **kiértékelni**, a szerepjátszás és a kapcsolódó bővítmények segítségével.
- 4) ...Bloom kognitív és affektív tanulási területeinek és szintjének érdemeit **megvitatni**.
- 5) ...a bemutatott Tanítási Technikákat a saját tanítási tapasztalatuk és stílusuk fényében **elbírálni**, a foglalkozás témáját felölelő esettanulmány segítségével.
- 6) ...Maslow szükséglet hierarchia elvének fontosságát a tanításban **elbírálni**, a foglalkozás témáját felölelő esettanulmány segítségével.
- 7) ...az ADDIE Oktatási Rendszer Design modell struktúrájának logikáját az eddig alkalmazott programtervezés stílus függvényében **kiértékelni**, a szerepjátszás és a kapcsolódó bővítmények segítségével.
- 8) ...Tanulási Célpontokat **szerkeszteni**, az adott teóriák és feladatok segítségével, a csoporttársakkal kollaborálva, a bemutatott R. Mager modell szerint.

9) ...értékeléshez való hozzáállást és eszközöket **újratervezni**, a részletezett elbíráló rubrika modell alapján.

10) a kurzus alatt szerzett tudást egy spontán és kötetlen beszélgetés keretében **kiértékelni**.

Felsőoktatási Project PTE ÁJK

Részvételi felületek

A Felsőoktatás Project PTE ÁJK két különböző, egyformán fontos felületen zajlik:

- tanácsadói online felület (Moodle, Teams)
- tanácsadói személyes jelenlét (osztálytermi foglalkozások)

A személyes, osztálytermi foglalkozások célja:

- komplett workshop élmény;
- közvetlenség, azonnaliság;
- a privát nézőpontok *azonnali* áttolása a nyilvános szférába;
- spontán reakciók, élmény megosztások azonnali és közvetlen lehetősége
- álláspontok real-time fejlődnek;
- azonnali merítés a kollektív tudásból;
- (kollektív konstruktivista
- spontán kollektív Reflektív Gyakorlatok (Schon);
- önbizalom növelés, kollektív támogatás;
- oktatók közötti kollaboráció kiépítése;
- a Kollaboratív Osztály (Tinzman) dinamika közvetlen

Az online felület célja:

- időszakos kapcsolat a résztvevők és az anyag között
- a workshop témákat kiegészíti; átgondolt reflektiók és megosztások;
- a privát nézőpontok *átgondolt* áttolása a nyilvános szférába;
- nézőpontok fokozatos fejlesztése a hozzászólások által;
- Reflektív Gyakorlatok kollektív felülete (Schon)
- Kognitív Jelenlét kérdés ideális felülete (Garrison, Anderson, Archer)
- az online felület mindig 'nyitva', témák nem avulnak el, nincsenek időhatárok

RRF- 2.1.2-21-2022-00018 „Gyakorlatorientált felsőfokú képzések infrastrukturális- és készségfejlesztése a PTE-n”

- erősíti az 'open source anyagok fejlesztését
- a Kollaboratív Osztály (Tinzman) dinamika közvetlen megtapasztalása;

- a blended tanítás/tanulás megtapasztalása hallgatói szempontból;

Felsőoktatási Project PTE ÁJK

A konceptuális kor értékeinek alkalmazása

A problémák, amiket a Felsőoktatás Project PTE ÁJK közvetlenül megcéloz:

Problémák, amelyeket **érzékelünk**:

- Gyenge hallgatói teljesítmény
- Csökkent hallgatói óralátogatás
- Lemorzsolódás
- Mi, oktatók, is demotiválódunk

Hallgatóink jeleznek:
szükségeik kielégítetlenül
maradnak.

A problémák felsőoktatási szempontokból:

- Túlnyomó oktató orientáltság - csak az oktató a fókuszban
- Túlnyomó oktatói irányítás és a hallgatói autonómia hiánya
- Túlnyomó magyarázat, lexikális anyag orientáltság
- Kollaboratív feladatok ritkasága
- A beszélgetések, az alkalmazás ritkasága
- Mérhető tanulási célpontok hiánya
- A hagyományos elbírálás buktatói

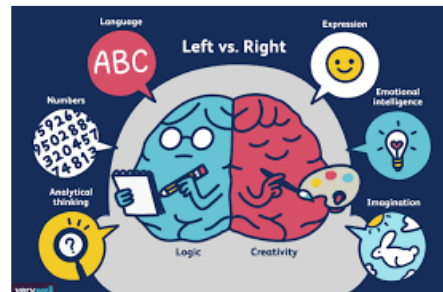
RRF- 2.1.2-21-2022-00018 „Gyakorlatorientált felsőfokú képzések infrastrukturális- és készségfejlesztése a PTE-n”

- Az oktatók közötti kollaboráció ritkasága

A várható és már megtapasztalt pozitív eredményekről a továbbiakban olvashatunk.

A konkrét probléma

Az Aktív Tanulás hiánya, amely sikeresen felkészíteni a hallgatókat a **Konceptuális Kor** kihívásaira, amelyekkel napi szinten találkoznak.

Információs Kor vs. Konceptuális Kor

A Konceptuális Kor követelményei

High-concept adottság:

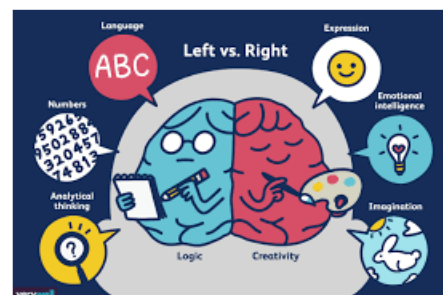
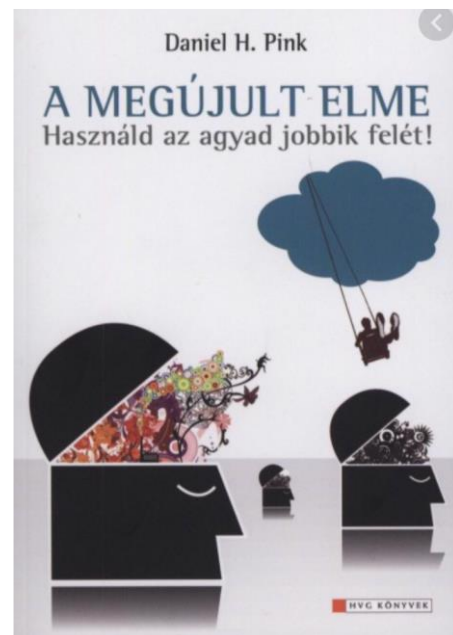
Összefüggéseket látni,
Nagy képet alkotni,
Szintetizálni,
Lehetőségeket felismerni,
Beszámolókat, narratívákat összeállítani

High-touch adottság:

Érzékeny,	Eddig alulértékelt, ill.
Kapcsolatteremtő,	figyelman kívül hagyott
Alkotó	adottságok.

A jobb-agyfélteki fontos adottságok:

- empátia
- játékoság
- értelem, jelentőség
- design
- történet
- összkép

Ezek a képességek segítik a hallgatót átfogó és versenyképes válaszokat találni a modern világ szakmai kihívásaira. Az **Aktív Tanulás** tanítási technikái az itt felsorolt kompetenciákat nagymertekben fejlesztik.

Az Információs Kor jellemzői:

- a bal agyféltekét előnybe helyező,
 - érzelemmentes,
 - számokkal érvelő,
 - részletekben elvesző,
 - ömlesztő,
 - lineárisan gondolkodó,
 - önmagában nem segít, átfogó és versenyképes válaszokat találni a modern világ szakmai kihívásaira;
- Az Aktív Tanulásról:** Az Aktív Tanulás segíti a hallgatókat felkészíteni a Konceptuális Kor követelményeinek megfelelni.

Az Aktív Tanulás folyamat fontosságát taglalja egy nemrég kiadott University of Toronto cikk: *Goodbye Lecture Halls, Hello Active Learning Spaces* (Carol Rolheiser, Kathleen Olmstead és Kelly Gordon).

A cikk írói pontosan rávilágítanak: felmérések szerint, a korunk hallgatói az Aktív Tanulási folyamatot igénylik, a Torontoi egyetem szerint.

*"A stagnáló tanulási terek, ahol egy bölcs uralja a pódiumot kezdenek gyorsan kimenni a divatból. A mai hallgatók egy **aktívabb osztálytermi környezet** után sóvárognak. Több oktató kezd elszakadni a hagyományos, előadás-tömeg formátumtól, és a tanulást inkább egy "mentor a központban" szerepben segíti. [sic]"*

A cikk következő részében az írók egy lépéssel tovább is mennek: az aktív tanulás olyan fontossá vált, hogy egy megváltozott fizikális környezetet is kíván: aktív tanulás tereket - fizikális tereket, ahol az aktív tanulás fizikálisan is létrejöhet.

"Olyan tanulási környezeteket kell teremtenünk, amelyek mindenki számára bátorítják és erősítik a tanulási élményt. Tehát, hogyan tudjuk újra gondolni a tantermeinket és ahogy mi ezeket a tereket használjuk, hogy emelt szintű [tanulási] élményeket tudjunk nyújtani?"

Mi az Aktív Tanulás? Definíció:

A University of Toronto szerint, az **Aktív Tanulás egy folyamat**, amely...

- a) ... információ gyűjtést és szintézist, kritikus gondolkodást, és probléma megoldást var el a hallgatóktól.
- b) ... élet szituációkat szimulál, amelyeket az egyetem befejeztével a hallgatók a hivatásuk alatt megtapasztalnak.
- c) ... ötvözi az egyszerűtől a komplexig terjedő tanítási technikákat, hogy a hallgatókat a tanulási folyamatba bevonja.

d) ... előtérbe helyezi a hallgatók önszabályozásának célját és szerepét, hogy felismerjék saját tanulási szükségleteiket, tartalmi tudásukat, és önfegyelmező módszereiket, valamint segíti őket abban, hogy ezeken a területeken fejlődjenek.

A Felsőoktatási Project PTE ÁJK az Aktív Tanulásként definiált, hallgató-orientált, a "csinálni tudni" tanulási folyamatot támogatja, fejleszti és mozdítja előre.

Felsőoktatási Project PTE Tanítási Technikák

4 + 1 egyedülálló tanítási technika-csomag

- 1) Osztálytermi rutin alakító technikák
- 2) Probléma megoldásra (Szituációra) Alapuló Tanulás technikák csomag (Problem/Scenario Based Learning)
- 3) Célrányos program tervező technikák csomag
- 4) A tanítás hatékonyságát folyamatosan erősítő technikák csomag

+1) Az 'Aula Kihívások' technikák csomag (open-source projekt)

Mivel a Felsőoktatási Project PTE ÁJK egy nagyobb kiterjedésű alapprogram amely a résztvevőket a motiváló, Aktív Tanulás technikáival ismerteti meg, a fenn említett 4 +1 technika-csomag részleteivel a résztvevők csak itt találkoznak.

A workshop é!

A PTE Állam- és Jogtudományi Karán lezajlott workshop weboldala: [Pilot Workshop weboldal](#)

Felsőoktatási Project PTE ÁJK

4 + 1 tanítási technika-csomag

1) Osztálytermi rutin alakító technikák csomag

Perspektíva: ezen technikák érdeme, hogy a kollektív tanulási folyamatnak egy megbízható rutin keretet adnak, amelyre minden hallgató biztonsággal támaszkodhat; (Maslow) A motiváló erő a hallgató biztonságérzetében rejlik: a hallgató a tanulásra szánt energiáját nem a biztonsága megteremtésére fordítja, mert az már adott: tudja mi következik, mit várnak el tőle, és mit várhat el ő a tanulás elkövetkező szegmenseitől; ezáltal, jobban tud figyelni a tanulás folyamatára. Az osztálytermi foglalkozások kiszámítható és biztonságos kerete a kollektív foglalkozásoknak egy egyedi rendszert, szerkezetet és tartalmat ad, amely az osztálytermen kívül nem kivitelezhető.

Összefoglaló

Az osztálytermi **rutin alakító** technikák csomag:

- egy biztonságos, támogató és kollaboratív tanulási környezet kialakítását biztosítják, ahol az emelt affektív szintnek köszönhetően, a tárgy fele nyitottság és befogadó készség is erősödik. A hallgató lehetőséget kap, hogy egyéni tudástárát a saját igényei szerint felépítse, a kollektív környezet gazdagságából és dinamikájából merítve.
- megnehezítik a foglalkozások szerkezetének és tartalmának osztálytermen kívüli kivitelezését.

Ebből kifolyólag, az ebbe a csoportba tartozó technikák...

- tudatják a hallgatóval: a foglalkozás elvégeztével mit fog tudni CSINÁLNI?
- növelik a tárgyhoz, témához viszonyuló affektív szintet.
- erősítik a 'kollaboratív osztály' fogalmát (hallgató-hallgató; hallgató tanár)
- érdeklődnek a hallgatók személyes tapasztalatai iránt.
- beépítik a hallgatói tapasztalatokat, valamint az általuk használt szavakat, gondolatokat a tanítás folyamatába.
- alkalmat adnak, hogy minden hallgató személyesen részt vegyen és erősödjön a Kolb-féle Tanulási Körfolyamat összes területének specifikus kihívásaival.
- mélyítik a hallgató – tanár osztálytermi kapcsolatát.
- tudatosítják a hallgatóban a foglalkozásokon való személyes részvétel hasznát és fontosságát.

2) Szituáció Alapú tanulási technikák csomag

Perspektíva: A SBL (Scenario Based Learning) felbecsülhetetlen alkalmakat ad az elkövetett hibákból való tanulásra és a szakmához szükséges átruházható képességek fejlesztésére. Vezérelv: **magas tét - biztonságos tanulási környezet**. Minél nagyobbak a hibák, minél erősebb a kognitív krízis, annál erősebb a tanítási értékük. Kiválóan felkészítik a hallgatót a jövőre: **mi történik, amikor befejezték az egyetemi tanulmányokat?**

Összefoglaló

A Szituáció Alapú Tanulás technikák csomag (analóg és digitális): - közvetlenül arra irányulnak, hogy a hallgatók az osztálytermen kívül megismételhetetlen intenzitású, a szakmához kapcsolódó, probléma megoldó high-fidelity tanulási elmenyben és tudásgyarapodásban részesüljenek, és ezáltal motiválódjanak tanulás teljes folyamatában való személyes és aktív részvételre.

Ebből kifolyólag, az ebbe a csoportba tartozó workshop technikák...

- segítik a hallgatót a váratlan **krízis körülmények azonnali felmérésében**, a korrekt döntéshozatalban, és a hibás döntések kiküszöbölésében.
- segítik a hallgatót az **‘effortful’ system**, azaz **System 2** (D. Kahneman) erősítésében, szimulált, szakmához kapcsolódó élethelyzetekben való aktív részvételen keresztül.
- minden jelenlevő hallgatónak egy **aktív szerepet** osztanak: bemutató vagy értékelő szerepek;
- előre meghatározott kérdések segítségével segítik a hallgatókat a bemutatott problémákat több szempontból, kollektíven **kiértékelni és** ezeknek fényében **új határozatokat, szabályokat, folyamatokat stb. létrehozni**.

3) Célrányos programtervező technikák csomag

Perspektíva: a célrányos tervezés egyik lényege, hogy a hallgatók ‘tudni’ (I know it) tartományból sikeresen átugorjanak a ‘tudni csinálni’ (I know how to do it) tartományba, ahol már alkalmazó folyamatokon keresztül mutatják be tárgyi tudásukat. Az oktatók célja, hogy a kiválasztott ‘tudni csinálni’ célpontok függvényében, ‘visszafelé’, és áramvonalasan tervezzék meg a tanulási programot, amelyet a hallgatókkal a kurzusok megkezdése előtt ismertetnek.

Összefoglaló

A Célrányos programtervező technikák csomag:

- közvetlenül arra irányulnak, hogy a hallgatók megtanulják emeltebb kognitív szinteken bemutatni tudásukat, és hogy a ‘tudni csinálni’ szabályoknak megfelelően, szakmai hitelességük felépítését már az egyetem biztonságos környezetében megkezdjék.

- sínen tartanak minket, tanárokat, hogy a választott célpontokra irányulva tervezzük meg az anyagokat, a tanítás folyamatát és a számonkéréseket.

Ebből kifolyólag, az ebbe a csoportba tartozó technikák...

- Bloom magasabb kognitív szinten elhelyezkedő hívóigéit használják fel a feladatok megszerkesztéséhez. **Lásd táblázat.**
- a magasabb szintű kognitív kihívások által, a hallgatót meghívják, hogy a lexikális tudás bizonyítását túllépve, az új tudást alkalmazó és az új tudáshoz alkalmazkodó képességeit is bemutathassa.
- segítik a hallgatót a meghatározott kognitív szintek bizonyításának programszerű követésében, az egyéni felkészülésekben;
- kiszámíthatóvá teszik a hallgató számára a tanulási programot, valamint a számonkérés tartalmát és standardjait.

4) A tanítás hatékonyságát folyamatosan erősítő technikák

Perspektíva: minden eddig említett tanítási technika, valamint az ebbe a kategóriába sorolt további technikák és teóriák átfogó célja, hogy a Bloom által definiált 2 szigma tolódást (2 sigma standard deviation) a legnagyobb mértékben létrehozzuk. Ajánlott, hogy az itt említésre kerülő tanítási megközelítéseket a program alapköveiként alkalmazzuk, és komplett tanításunkat a 2 szigma standard tolódás teóriájának alárendeljük.

Összefoglaló

A tanítás hatékonyságát folyamatosan erősítő technikák csomag:

- közvetlenül arra irányulnak, hogy a hallgatók egy olyan intenzív tanulási élményben részesüljenek, ami a lehető legnagyobb mértékben produkálja az ideális 2 szigma standard tolódás kognitív fejlődést.

Ebből kifolyólag, az ebbe a csoportba tartozó technikák...

- arra törekszenek, hogy a 2 szigma standard tolódás mandátumát (privát tanár-hallgató kapcsolat) a lehető legeredményesebben teljesítsék egy *kollektív* tanulási környezetben.
- arra törekszenek, hogy - amennyiben lehetséges- a hallgató egy *kollektív* környezetben a legtöbb *személyes* figyelmet kapja; hogy a tanulási környezet bátorító, befogadó és motiváló legyen.

+1) Az *Aula Kihívások* 'open-source' technikák csomag

A kollaboratív területen az alap-workshop egy nagy és fontos lépést tett előre: kísérletezni, hogy milyen kollaboratív munkát tudunk végeztetni a hallgatókkal az aulában, az előadások

alatt. Ebben a felderítésben fokozatosan haladunk, respektálva az egyetemi szokásokat, és a személyes oktatói preferenciákat. Eddigi kísérleti eredményeinket megbeszéltük, és

Felsőoktatási Project PTE ÁJK

Egyedi megközelítések, unique selling propositions

A Felsőoktatás Project PTE ÁJK egyedi oktatási megközelítései

a) **‘Bemerítő/alámerítő’ megközelítés:** A foglalkozások nem csak a tanítási technikák-ról tanítanak, hanem **azokon keresztül:** a résztvevők, egy **‘bemerítő/alámerítő’ megközelítés** keretében, **megtapasztalják és kiértékelik** a bemutatott technikákat: Miből áll a technika? Mennyi idő? Mire kell figyelni a szerkesztésnél és az alkalmazásnál? Mik az erősségei, hol vannak a csapdák? Ezek és ilyen kérdésekre válaszolva választják ki: milyen mértékben alkalmazzák a megtapasztalt tanítási technikát?

b) **‘Tudni csinálni’ megközelítés:** A foglalkozások alatt a résztvevők nem csak hallanak az elméletekről, hanem megtanulják azokat azonnal alkalmazni, **‘csinálni’** (lásd pont a). Ez a tapasztalat felkészíti a résztvevőket a **gyakorlat-orientált** feladatok szerkesztésére, hogy *hallgatóik* számára a tanítási élmény minél **gyakorlat-orientáltabbá** váljon.

c) **A szcenárióra alapuló tanulási technikák alkalmazása** segítik a *hallgatókat* felkészíteni a **szakmai és munkahelyi interperszonális kihívásokra:** kognitív kudarcokon keresztül segítenek tudatosítani, hogy a választott hivatás nem laboratóriumi körülmények között zajlik, hanem napi szinten sújtják spontánul felmerülő akadályok, kellemetlenségek, megzavarások. A workshop alatt tanult gyakorlat-orientált tanítási technikák segítik a hallgatókat mind a gyakorlati, mind az **átruházható képességeik** fejlesztésében, hogy a ‘real life’ kihívásokra felkészülten válaszoljanak és méltóképpen képviseljék az egyetem nevét.

d) **A 'magas színvonal, alacsony tét' megközelítés:** A foglalkozások a résztvevőket rádöbbenetik: fontos a *hallgatók* részére kudarc lehetőségeket provokálni egy biztonságos tanulási környezetben. Minél komolyabb a kognitív kudarc, annál erősebb a korrigálás kognitív értéke.

e) **A 'csinálni tudni számonkérés' megközelítés:** Az alap-workshop résztvevőknek lehetőségük nyílik, hogy az elbírálások keretében megmutassák az alkalmazó tudásukat: mit tudnak 'csinálni', hogyan képesek a tanult anyagot alkalmazni. Ezen a számonkérő tapasztalaton keresztül a résztvevők megtanulnak, az értésen és megértésen túlmutató, autentikus (életszerű) számonkéréseket szerkeszteni *hallgatóiknak*. **Lasd csatolt vizsgaanyag.**

e) **A 'Kollaboratív Osztály' megközelítés (Tinzman):** a kollaboratív osztály vezérlő komponensei: megosztott tudás, megosztott hatalom, a tanár mint facilitátor. A kollaboratív osztály magában foglalja a tanár-hallgató és a hallgató-hallgató kapcsolatokat. A workshopok alatt bemutatott összes tanítási technika a kollaboratív osztály alapelveinek van alárendelve; ebből kifolyólag a résztvevők ezt az elvet már automatikusan átvezetik hallgatóik felé.

* *Aktív Tanulás* - nehézséget okozhat néhány októnak: a "teret megosztani" magában foglalja, hogy nem mindig az oktató áll a központban.

(*Goodbye Lecture Halls, Hello Active Learning Spaces; University of Toronto article*)

f) **Kollektív/ kollaboratív, konstruktivista megközelítés:** Az alapworkshop komoly hangsúlyt helyez a **csoportmunkára (osztályban, online)**. A kollektív beszélgetések lehetőséget adnak a tudás egyéni felépítésére egy kollektív keretben (konstruktivista tanulás): a kollektív tudáshalmazból meríthetünk, hogy egyéni tudástárunkat építsük.

Az alap-workshop foglalkozásai alatt a résztvevők megtapasztalják: milyen érzés csoportban dolgozni? Mi benne a jó? Mi a hátráltató? Hogy érzik majd magukat a hallgatók? Mekkora *hallgatói* ellenállásra számítsunk a kezdetben? Hogy reagáljunk az ellenállásra?

A modern kognitív és szakmai elvárások fényében (Bloom kognitív szintek, modern változat), a **kollaborációra** való szoktatást nem vehetjük ki az oktatási programokból. Az alap-workshop a résztvevőket biztatja, hogy biztosítsák a *hallgatók* számára a kollaboratív lehetőségeket, hogy **1)** a hallgatók lehetőségeket kapjanak a döntéshozatal és az átruházható képességeik fejlesztésére, valamint, hogy **2)** az oktatók átlépjenek a facilitátor szerepbe, melynek elsődleges mandátuma, hogy a hallgatók a tanulási kontextusban minél előbb autonóm és számonkérhető személyekké valljanak.

A kollaboratív területen a workshop egy nagy és fontos lépést tett előre: kísérletezni, hogy az Aktív Tanulás keretében milyen kollaboratív munkát tudunk végezteni a *hallgatókkal* az **aulában**, az előadások alatt. Ebben a felderítésben

óvatosan és fokozatosan haladunk, tiszteletben tartva az egyetemi szokásokat és a személyes oktatói prezenciákat. Eddigi kísérleti eredményeinket megbeszéltük (open source), és erőfeszítéseinket továbbra is folytatjuk. A közeljövőben a virtuális szituációk megismerésével tovább merészkedünk az aulában, hogy ezzel az új eszközzel is stimuláljuk a spontán hallgatói vitákat, eszmecseréket.

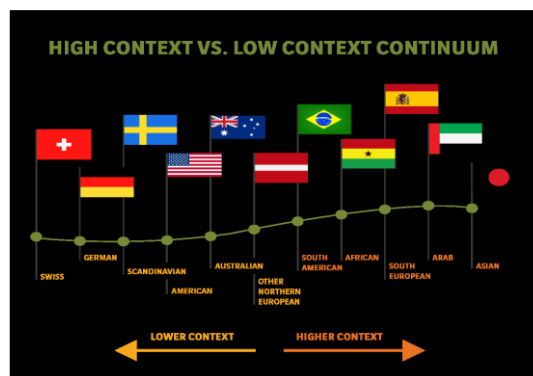
g) **A foglalkozások heurisztikus megközelítése:** ez a megközelítés elsősorban nem arra törekszik, hogy a résztvevők a megismert teóriákat tökéletesen alkalmazzák, hanem, hogy önbizalmukat minél előbb olyan szintre építsék fel, hogy a teóriákat rövid időn belül bátorságuk legyen alkalmazni, és a próbálkozásaikat idővel és többször finomítani. A heurisztikus megközelítés a résztvevők önbizalmának növelésére koncentrál, hogy a hallgatókat minél előbb motiválni tudják.

h) A Felsőoktatási Project PTE ÁJK erezteti: a résztvevők egy nagy, **nemzetközi mozaik kép részei:**

- Minden teóriát, ötletet, technikát más neves egyetemek kollegaitól tanultuk (University of Toronto, MIT, Stanford, Harvard, etc.) Ahogy mi, ők is kísérleteznek, hogy megtalálják a hallgatók motiváltságának legfontosabb kulcsait.

- **Stanford University** (California) újság: ***Speaking of Teaching***, **Newsletter** – hogy lássuk: milyen a miénkhez hasonló tanítási tapasztalatokat élnek meg kaliforniai kollégáink, és ok hogyan reagálnak a felmerülő kihívásokra.

i) A Tanítás Centrum összes programja a **Konceptuális Korban** értékelt adottságokat tartja szem előtt.

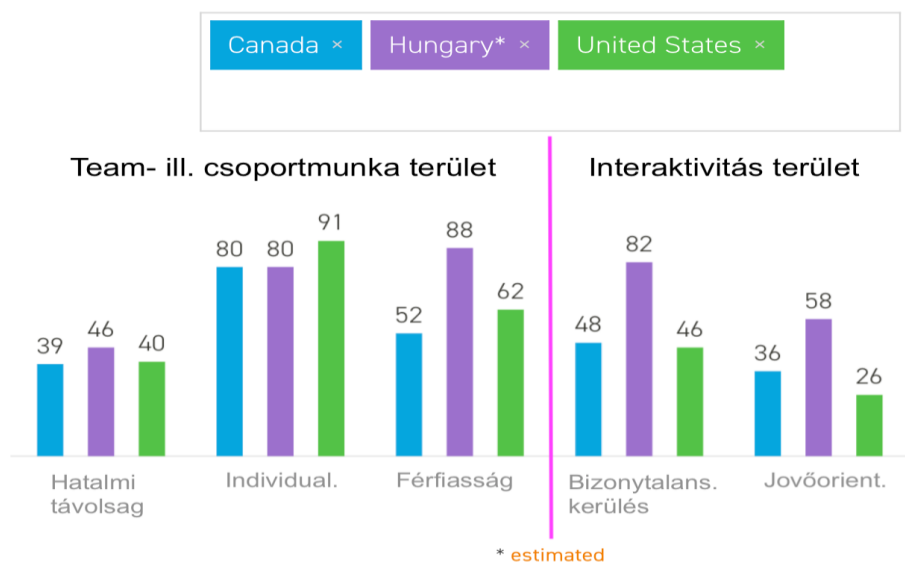

A Hofstede index a tanításban

A Felsőoktatási Project PTE ÁJK figyelembe veszi Magyarországot és a PTE egyéni tanulási és tanítási hagyományait, és ezeket a releváns Hofstede index tükrében is igyekszik értelmezni. Ez fontos, mivel minden bemutatott teória Észak-Amerikából ered, amelyek közvetlen és automatikus átvétele nem mutatná azt az érzékenységet, amely egy ilyen mélységű feladat sikeres kivitelezéséért megkíván.

A Hofstede indexet vizsgálva, fokozott figyelemet kell mutatnunk az észak-amerikai és a magyar hallgatók közötti különbségek felé. Ezek a különbségek számomra, két területen fejtik ki érzékelhető hatásukat: team- ill. csoportmunka, valamint az interaktivitásra való hajlandóság területein. A csatolt ábra mutatja a vizsgált kulturális dimenziókban elért ponteredményeket; ezek ismerete segít minket a várható hallgatói hozzáállásokra felkészülni, valamint hallgatóinkat ezeken a területeken a fejlődésben támogatni.

A Hofstede indexből kiindulva, mire számítsunk? A magyar hallgató, az észak-amerikai hallgatóval ellentétben....

Hatalmi távolság index (Power Distance) index

Attól függően, hogy a társadalmi hierarchia melyik részén helyezkedik el a hallgató, néhány magyar hallgató esetleg visszahúzódóbb, kevésbé hiszi, hogy mondanivalójának súlya van, hogy álláspontja figyelembe lesz véve, míg mások azonnali vezető pozícióra törekszenek. Ez a polarizált felállás a csoporttagok egyenlőségét fenyegeti.

Javaslatok: hogyan segítsük hallgatóinkat, hogy a team kultúrában fejlődjenek? Vezessük/segítsük őket a következőkben:

a team viselkedési normait már előre szigorúan felállítani: hogy lesz a munkamegosztás? Milyen területen és mértékben döntenek az egyének? Meddig terjednek a hatáskörök? Ki fogja a tagok munkáját elbírálni és milyen előre meghatározott kritériumok szerint? Mik a szóhasználat és magatartási szabályok? A tagokat egyenlő munka/felelősség szintre hozni. A bátortalanokat felhúzni, a munkafolyamatba beintegrálni, a vezértípusokat befogadásra hangolni. Az erősebbek a gyengébbeket segíthetik, de nem nyomhatják el.

Individualizmus – Kollektivizmus (Individualism – Collectivism) index

A magyar hallgató megközelítőleg ugyanazon a szinten van mint az észak-amerikai társai: egyedül szeret inkább dolgozni, nem igazan hű egy csoporthoz, és a saját egyéni munkája érdemeit próbálja előtérbe tolni a csoport kollektív érdemeire pedig kevésbé kíváncsi. **Javaslatok: hogyan segítsük hallgatóinkat, hogy a team kultúrában fejlődjenek? Vezessük/segítsük őket a következőkben:** A team kollektivizmust előtérbe helyezni. Az individualista tagokkal megértetni, hogy ok most egy csoport részei, ahol a kollektív siker érdekében szükség van az ő tudásukra, kreativitásukra és részvételükre; segítsük őket integrálódni és tudásukat, tehetségüket megosztani;

Férfiasság – Nőiesség (Masculinity – Femininity) index

A magyar hallgatónál előtérbe kerülhetnek a férfias viselkedés jegyei: az egyéni teljesítmény, a versengés értéke; mindez, a befogadás, a tolerancia, a türelem, a közös megoldás keresés és a támogatás rovására. **Javaslatok: hogyan segítsük hallgatóinkat, hogy a team kultúrában fejlődjenek? Vezessük/segítsük őket a következőkben:** a team keretben próbáljuk egyensúlyban tartani a kiadott feladatokat és a társadalmi értékeket, de NE áldozzuk fel a cselekvést a teljes egyetértés elérésének érdekében; ez ritka és valószínűleg nem is fog kialakulni. Kérjük, hogy minden vélemény kerüljön meghallgatásra és kiértékelésre, és minden tag érvekkel és konkrét tudással támassza alá javaslatait. A hatalmi távolság, az individualizmus-kollektivizmus, és a férfiasság-nőiesség kulturális dimenziók jelen esetben egymással összefüggőek: az egyik dimenzióban elért jobb eredmény automatikusan javítja az eredményeket a másik kettőben is, a team- ill. csoportmunka területein. Ezekben a dimenziókban az integráló és a tagok közti egyenlőségre törekvő szabályok felállítása vezethetnek hosszútávon a jobb eredmények felé.

Bizonytalanság kerülés (Uncertainty Avoidance) index

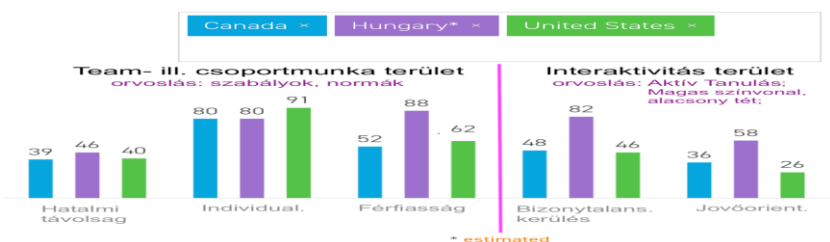
Az index szerint, mivel magyar hallgató nem szereti a bizonytalan helyzeteket, várhatóan kevésbé szívesen kockáztat nyilvánosan; álláspontját szívesebben tartja magában. **Javaslat: Hogyan segítsük fejleszteni hallgatóink interaktivitását?** Lassan szoktatni a nyilvános véleménynyilvánításra – szavazás (egyéni, csoportos), igen-nem válaszok, kulcsszavak, rövid mondatok, majd egyre hosszabb válaszokat kérhetünk. Biztosítsuk a "magas színvonal, alacsony tét" tanulási környezetet, ahol büntetlenül lehet hibázni. Kezeljük a hibázást, mint a tanulási folyamat természetes komponensét. Alkalmazzuk Maslow teóriáját: először teremtsük meg a biztonságérzetet (Maslow before Bloom).

Jövő orientáció: (Long-term – Short-term Orientation) index

Az index szerint, a magyar hallgató nagy hangsúlyt fektet a jövőbeli tekintélyére, amelyet nem akar kockára tenni; ezáltal nehezen nyílik meg nyilvánosan.

RRF- 2.1.2-21-2022-00018 „Gyakorlatorientált felsőfokú képzések infrastrukturális- és készségfejlesztése a PTE-n”

Javaslat: hogyan segítsük fejleszteni hallgatóink interaktivitását? Biztosítsuk a "magas színvonal, alacsony tét" tanulási környezetet, ahol büntetlenül lehet hibázni. Kezeljük a hibázást, mint a tanulási folyamat természetes komponensét. Alkalmazzuk Maslow teóriáját: először teremtsük meg a biztonságérzet (Maslow before Bloom). A bizonytalanság kerülés és a jövő orientáció dimenziókban rejtett problémákat az **Aktív Tanulás** technikai segítenek korrigálni.

Felsőoktatási Project PTE ÁJK

Összegzés, megtapasztalt eredmények, ütemezés

A Felsőoktatás Project PTE ÁJK hogyan nőjünk fel a kihívásokhoz?

A fentiek szerint, valamint Hofstede kutatásai alapján láthatók a magyar társadalom oktatási alapjainak főbb jellemzői. A projekt a fentiek alapján egy egyedi, országspecifikus megközelítést alkalmaz, hogy felnőjünk a nemzetközileg elismert egyetemek standardjaihoz. A projekt éppen ezen

vezető egyetemek által kifejlesztett és alkalmazott tanítási megközelítéseket mutatja be a PTE oktatóinak.

Hogyan zárkózzunk fel a nemzetközileg elismert egyetemek standardjaihoz? Ahhoz, hogy a mission statementben meghatározott célt el tudjuk érni, szükséges a szemléletváltás mellett az itt bemutatott technikák és módszerek készség szintű alkalmazása az oktatásban.

Miben rejlik a szemléletváltás? A hagyományos oktatás értékeinek megőrzés mellett, fontos, hogy a résztvevők nyitottan, kreatívan, és egymást támogatva, egy folyamatosan fejlődő oktatói közösség tagjaiként vegyenek részt a tanulási elmenyben.

A már megtapasztalt pozitív eredmények

Bujtár Zsolt 2022-23 őszi félév, Financial Literacy, angol nyelvi kurzus tapasztalatai alapján az alábbi megállapításokat vonta le. A feltételezésekkel ellentétben igenis van igény a hallgatók részéről az Aktív Tanulási technikákkal történő oktatásra. A hallgatók önként, lelkesen és aktívan vesznek részt a foglalkozásokon. A hagyományost jóval meghaladó számú feladatokat aktívan megoldják, mind egyénileg, mind csoportosan. Várják és különösen értékelik a visszacsatolásokat (az előre meghatározott szempontok szerinti és pontos visszajelzéseket nem csak értékelik, hanem be is építik a következő feladatokba, a fejlődésük érdekében). Ez a teljesítmény növekedés a kurzus érdemjegyeinek eloszlásában is egyértelműen visszaigazolást nyert.

Fontos kiemelni, hogy a technikák alkalmazása azonnali pozitív eredményt hoz. A hallgatók igénylik az aktív részvételt a feladatokba. Az angol nyelvű oktatás szempontjából különösen hasznosnak értékelik a számos aktivitás adta nyelvgyakorlási és önkifejezési lehetőséget.

A fejlődés merhető és azonnali eredményei az alábbi területeken mutatkoztak meg a kurzus során:

- csoport interakció jelentős növekedés;
- önkéntes érdemi hallgatói részvétel jelentős növekedés
- önkéntes jegyzetelés jelentős növekedése;
- oktatói facilitátor szerep megvalósítása (kevesebb magyarázat, kevesebb felszólítás, több szituációra és személyre szabott útmutatás);
- az elméleti tudás gyakorlati alkalmazására fordított idő jelentős növekedése;

A tapasztalatok részletes kiértékelés a mellékelt táblázatban található:

Teljesítménymérés: *Financial Literacy* Kurzus

A tréningek tervezett időbeosztása

- I. 1. képzési csoport 20 fő (2 x 10 fő oktató vagy PhD hallgató)
összesen 2 félév alatt 5 tréningnap/fő a 20 fő számára

-2023 ősz október-november heti 2 tréningnap 4 héten át összesen 8 tréningnap
9-12 és 13-16 között;

-2024 tavasz március-április 2 tréningnap gyakorlati feladatok és follow-up 9-
12 és 13-16 között; 20 fő oktató, illetve PhD hallgató

- II. 2. képzési csoport: 20 fő (2 x 10 fő oktató vagy PhD hallgató)
összesen 2 félév alatt 5 tréningnap/fő a 20 fő számára

-2024 tavasz március-április heti 2 tréningnap 4 héten át összesen 8
tréningnap 9-12 és 13-16 között;

-2024 ősz október- november 2 tréningnap gyakorlati feladatok és follow-up
9-12 és 13-16 között;

- **2025 ősz utánkövetés és hatékonyságmérés 40 fő tevékenységére
vonatkozóan**

**Összesen 40 fő képzése – személyenként 4+1=5 tréningnap - 2023-24
és után követés és hatékonyságmérés – 2025.**

Kelt: Pécs, 2023. május 23.

Gombor Eszter,
ügyvivő szakértő,
Dr. Bujtár Zsolt
adjunktus

Beszámoló tartalmát igazolom.
szakmai vezető